

ปัญหาทางกฎหมายในการใช้โทรศัพท์มือถือระหว่างขับรถ

LEGAL PROBLEM CONCERNING THE USING OF MOBILE PHONE WHILE DRIVING

Received: October 18, 2019

Revised: January 10, 2019

Accepted: January 14, 2019

พินิจ ทิพย์มณี*

Pinit Tipmanee*

* รองศาสตราจารย์ และอาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ปริติพณมรงค์ และผู้อำนวยการหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (ภาคบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Associate Professor and Lecture, Faculty of Law and Director of Bachelor of Laws Program (Law for Executives), Dhurakij Pundit University.

* Email: tipmanee_dpu@hotmail.com

บทคัดย่อ

กฎหมายเกี่ยวกับจราจรได้มีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับเพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่ ผู้ใช้รถใช้ถนนส่วนรวม เพื่อรองรับประโยชน์สาธารณะ แต่มีปัญหาทางกฎหมายในเรื่องการใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใด รวมถึงการใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทาง ถือเป็นความผิดและก่อให้เกิดอันตรายต่อการขับรถ บทความเรื่องนี้มีการวิเคราะห์ทั้งในมุมมองของกฎหมายมหาชน กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง ในแต่ละประเด็นโดยนำหลักกฎหมายต่างๆ มาคิดวิเคราะห์ อีกรังยังเปรียบเทียบกับการใช้โทรศัพท์มือถือในระหว่างขับรถในต่างประเทศ

คำสำคัญ: การใช้โทรศัพท์มือถือระหว่างขับรถ เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ

Abstract

The law concerning traffic has been developed for the safety of driver or road users in order to support public interest. However, there is legal problem of using a mobile phone while driving at all events including the using of navigator application or map navigator. It holds that there is guilty and lead to dangerous for driving. This article has analysis the perspective of public law, criminal law and civil law for each issue by bring many principle to analyze as well as compare with using a mobile phone while driving in foreign country.

Keywords: The Using of Mobile Phone While Driving, The Risk of An Accident

บทนำ

ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2561 นี้ ต้องขอชื่นชมกับมาตรการทางกฎหมายของรัฐในการควบคุมผู้ขอใบอนุญาตขับขี่ กับทั้งผู้ที่มีใบอนุญาตขับขี่อยู่แล้ว โดยต่อไปหากประชาชนมายื่นขอทำใบอนุญาตขับขี่ต้องมีใบรับรองจากแพทย์ประกอบในการยื่นคำขอดำเนินการ เพื่อแสดงว่าผู้ขอไม่มีโรคประจำตัวอันอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ ซึ่งผู้เขียนเคยคิดเล่นๆ แต่มีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง พบเห็นได้อยู่เรื่อยๆ ว่ามีผู้ป่วยทางจิตร่วมใช้ถนนขับขีรถโดยไม่มีความรู้โดยไม่มีกฎหมายใดควบคุมคนเหล่านี้ นี่จึงเป็นนิมิตหมายอันดี กับมาตรการแก้ไขที่ต้นเหตุ และมีแนวทางการควบคุมอย่างต่อเนื่องโดยมีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ

ในการยื่นขอมีใบอนุญาตขับขี่ขึ้นนอกเหนือจากขั้นตอนในการสอบตามปกติแล้ว เช่นมีทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย การสอบข้อเขียน การเข้าอบรมสร้างสำนึกการขับขี่บนท้องถนน การสอบภาคปฏิบัติแล้ว ยังต้องมีใบรับรองแพทย์ตามแบบมาตรฐานที่แพทยสภารับรอง กำหนดไว้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ กำหนดให้มี 2 ส่วน เพื่อแก้ ปัญหาข้อกฎหมาย มีกำหนดให้ผู้ยื่นขอใบอนุญาตขับขี่ต้องรับรองตนเอง ในโรคที่แพทย์ไม่มีทางทราบได้จากการตรวจปกติระบุไว้ในส่วนแรก คู่ขนานกับการที่แพทย์รับรองเฉพาะโรคที่ตรวจได้และระบุตามกฎหมาย ในส่วนที่ 2 เพื่อไม่ต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่ตนเองไม่สามารถทราบได้จากการตรวจปกติ โดยเพิ่มข้อมูลสัญญาณชีพ เลขที่บัตรประชาชนประวัติต่างๆ ที่แพทย์อาจพลาดถ้าคนไข้ไม่บอก และให้คนไข้รับรองประวัติตนเอง ไม่ใช่แพทย์รับรอง เพราะไม่มีทางรู้แพทย์รับรองเฉพาะที่ตรวจที่เห็นเท่านั้น เพื่อความเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย¹

โดยเฉพาะในส่วนขอใบรับรองแพทย์ ขั้นตอนในการกรอกของส่วนที่ 1 ผู้ขอรับใบรับรองสุขภาพกรอกประวัติโรคประจำตัว ประวัติอุบัติเหตุและการเข้ารับการผ่าตัด ประวัติเคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตามความจริง ในส่วนที่ 2 เป็นของแพทย์รับรองผู้ขอรับบริการตรวจสุขภาพ ว่าไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไม่ปรากฏอาการของโรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน หรือปัญญาอ่อน ไม่ปรากฏอาการของการติดยาเสพติดให้โทษ และอาการของโรคพิษสุราเรื้อรัง และไม่ปรากฏอาการและอาการแสดงของโรคเรื้อรังในระยะติดต่อหรือในระยะปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม

ภาพที่ 1 ใบรับรองแพทย์

ที่มา: <https://mgronline.com/online/section/detail/961000014997>

¹ สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://mgronline.com/online/section/detail/961000014997>

กรณีเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี้อยู่แล้ว แต่มีโรคประจำตัวบางกลุ่มที่กฎหมายจะยังไม่กำหนดให้เป็นโรคต้องห้ามที่เป็นอุปสรรคต่อการขับรถ เช่น โรคลมชัก โรคความดันโลหิตสูง แต่กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถไปแล้วอาการของโรคกำเริบขณะขับรถจนเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรง นายทะเบียนอาจพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตขับรถได้เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนส่วนรวม ถือเป็นความพยายามที่ดีในเพื่อดำเนินตามมาตรการเพื่อความปลอดภัยต่างๆ อย่างครบถ้วน

แม้กระทั่งเรื่องใกล้ตัวในการกำหนดอัตราความเร็วของรถในแหล่งชุมชน² กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้ดำเนินการรณรงค์และกวดขันวินัยจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนนในบริเวณพื้นที่ที่เป็นแหล่งชุมชนมีสถานศึกษาและสถานที่สำคัญๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเข้าชมจำนวนมากเพื่อเป็นการปลอดภัยและสะดวกในการจราจร จึงจำเป็นต้องออกประกาศข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจร เพื่อบังคับกำหนดอัตราความเร็วของรถในถนนต่าง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 139 (6) แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 38 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดอัตราความเร็วของรถ ไม่เกิน 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ในถนนดังต่อไปนี้

1. ถนนนครราชสีมา ตั้งแต่แยกสวนรื่น ถึงแยกวังแดง
2. ถนนราชวิถี ตั้งแต่แยกอุทัยเกษมวิฑูรย์ ถึงเชิงสะพานกรุงธน
3. ถนนสามเสน ตั้งแต่แยกบางกระบือ ถึงแยกสี่เสาเทเวศน์
4. ถนนอุทงนอก ตั้งแต่แยกอุทงนอก ถึงแยกท่าวาสุกรี
5. ถนนสุโขทัย ตั้งแต่แยกสวนรื่น ถึงแยกสุโขทัย
6. ถนนศรีอยุธยา ตั้งแต่แยกกองพลที่ 1 ถึงแยกเสาวนีย์
7. ถนนพระราม 5 ตั้งแต่แยกพานิชย์ ถึงแยกสุโขทัย
8. ถนนสวรรคโลก ตั้งแต่แยกยมราช ถึงแยกสวรรคโลก

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีกฎหมายบางฉบับที่ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่มีความไม่เข้าใจอยู่ในขั้นตอนการบังคับใช้ แม้เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ดี เพื่อบรรลุนโยบายที่นำไปสู่ความปลอดภัยของประชาชน เช่น พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (9) ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ “ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น” มีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ว่า “โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” มีบทลงโทษตามมาตรา 157 ในกฎหมายดังกล่าวให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 400 บาท ถึงหนึ่งพันบาท

บทวิเคราะห์

กฎหมายดังกล่าวข้างต้นให้ใช้กับรถและรถยนต์ทุกประเภท ตามความหมายในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 รวมถึงจักรยานและรถสามล้อที่วิ่งในถนนสาธารณะ ยกเว้นรถไฟและรถราง³ หากจำเป็นต้องใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ควรจอดข้างทางในที่สามารถจอดได้ หรือจอดในบิมน้ำมัน สำหรับกรณีรถติดไฟแดงหรือรถติด ก็ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ได้ในทุกกรณี ไม่ว่าจะหยิบมาโทรศัพท์ หรือเล่นเกม

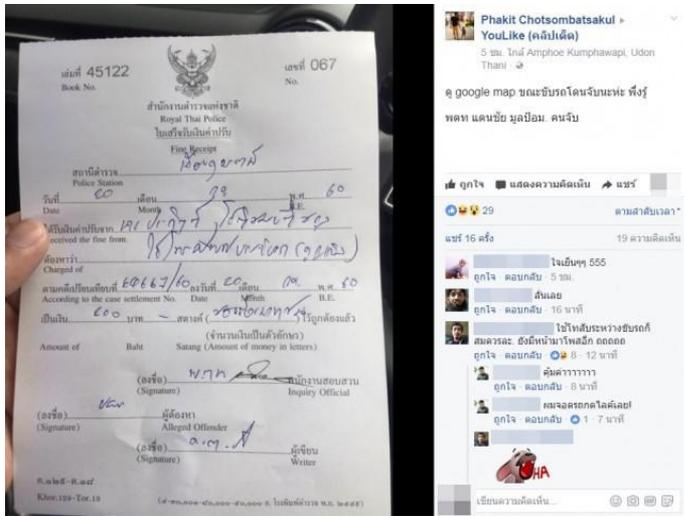
² ราชกิจจานุเบกษา (น. 58), เล่ม 135 ตอนพิเศษ 33 ง, 14 กุมภาพันธ์ 2561.

³ จาก “คู่มือที่ผ่านมือถือระหว่างขับรถ... มีความผิด!”, โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม, 2558, วารสารนโยบายการขนส่งและจราจร 7 (1) (มกราคม-มีนาคม 2558) น. 39.

เฟซบุ๊ก หรือไลน์ เพราะถือว่าอยู่ระหว่างขับขี่ เนื่องจากเครื่องยนต์ยังติดอยู่ เรื่องดังกล่าวคณะกรรมการ กฤษฎีกาได้มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ 1181/2558 ห้ามไม่ให้ผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่จะใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยเน้นว่าผู้ขับขี่ต้องไม่ถือหรือจับ ไม่ว่าจะอยู่ในระหว่างรถเคลื่อนที่ หรือหยุดรถตามสัญญาณจราจร เนื่องจากการที่ผู้ขับขี่ถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ ทำให้ผู้ขับขี่ต้องควบคุมการจับพวงมาลัยด้วยมือเพียงข้างเดียวซึ่งมีโอกาสที่ผู้ขับขี่จะเสียการควบคุมและการบังคับรถได้ อันส่งผลให้ประสิทธิภาพในการขับรถลดลง และอาจทำให้เกิดการกีดขวางทางจราจรหรือทำให้การจราจรติดขัด ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาจราจร และยังอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนด้วย

อีกทั้งมีข้อความเห็นที่น่าสนใจขยายความอีกว่าอุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ต้องไม่ถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่ อุปกรณ์เสริมที่ใช้ได้นั้น เช่น หูฟังที่สามารถรับสายและสนทนาได้ บุลทูท เป็นต้น ถือเป็นการสนทนาขณะขับขี่ที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ถ้าเป็นการใช้มือกดเพื่อรับโทรศัพท์ โดยเปิดลำโพง (Speakerphone) ถือเป็นการใช้โทรศัพท์ตั้งแต่เริ่มแรกโดยไม่ใช้อุปกรณ์เสริม แม้ภายหลังจะไม่ได้ถือหรือจับแล้วก็ตาม ถือว่าผิดกฎหมาย และแม้แต่ขณะที่หยุดรถตามสัญญาณไฟสีแดงโดยไม่ใช้อุปกรณ์เสริมตามข้อยกเว้น ถือเป็นการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในระหว่างขับรถ เป็นความผิดตามมาตรา 43 (9) ซึ่งมีโทษตามมาตรา 157 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522

เกิดคำถามว่าแล้วขั้นตอนในการจับกุมและการบังคับใช้กฎหมายว่าจะทำได้จริงหรือไม่? ปัจจุบันตำรวจใช้กล้องที่มีความทันสมัยมากแม้จะอยู่ในระยะทางไกล แต่จับภาพได้คมชัดว่าผู้ขับขี่ที่อยู่ในรถกำลังทำอะไร และบันทึกภาพป้ายทะเบียนรถได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเปรียบเทียบปรับพบว่า กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ได้จัดการกับปัญหานี้อย่างจริงจัง ในหลายรูปแบบ เช่น มาตรการพิเศษ “จับจริงจอมแซง” เพื่อแก้ปัญหาการใช้โทรศัพท์มือถือถือในขณะที่ขับรถ หรือจากหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าปรับข้อหาใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ใบเสร็จจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มา: <http://www.winnews.tv/news/17389>

พล.ต.ต.จิรสันต์ แก้วแสงเอก ผบก.จร. กล่าวถึงกรณีที่มีผู้โพสต์ใบเสร็จรับเงินค่าปรับข้อหาใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ โดยตำรวจเขียนข้อหาว่าใช้โทรศัพท์ขณะขับรถดู Google map ว่า การใช้โทรศัพท์ขณะขับรถควรติดตั้งอุปกรณ์เสริมที่ใช้เกี่ยวกับโทรศัพท์ เช่น หูฟัง หรืออุปกรณ์ที่วางตั้งโทรศัพท์ เพื่อให้ผู้ขับขี่รถนั้นไม่มีสมาธิไม่ละสายตาไปจากท้องถนน ส่วนกรณีที่เข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรนั้น จับกุม

ผู้กระทำความผิดเพราะดู Google map นั้น ไม่ว่าจะมีการใช้โทรศัพท์เพื่อเล่นโปรแกรมต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ Facebook หรืออื่นๆ ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก ม.43 (9) ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดกฎหมายดังกล่าว ไม่ได้ทำผิดเพราะใช้แอปพลิเคชันแต่อย่างใด แต่เพราะมีการใช้โทรศัพท์ ทั้งนี้ ตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2551 มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (9) ของมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดย มาตรา 43(9) ระบุว่า ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น⁴

+

ภาพที่ 3 รณรงค์โทรไม่ขับแซทไม่ขับ

ที่มา: ผู้เขียน

พล.ต.ต.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ กล่าวว่⁵ การใช้ที่ตั้งมือถือที่พวงมาลัยรถ หรือสแตนด์เป็นการรบกวนสมาธิในการขับรถอย่างมากเนื่องจากต้องละสายตาจากท้องถนนเพื่อพิมพ์ข้อความก็ต้องละมือข้างหนึ่งไปจากการควบคุมพวงมาลัยรถ ซึ่งมีความผิดตามกฎหมายมีโทษปรับไม่เกิน 400 – 1,000 บาท แต่กรณีวางมือถือที่สแตนด์ และเปิดลำโพงเสียงเพื่อสนทนานั้นไม่ถือว่าเป็นความผิด ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับการใช้สมอลทอล์ก หากตรวจพบการกระทำความผิดดังกล่าวตำรวจจะดำเนินการจับกุมทันที ทั้งนี้หากมีกรณีได้เถียงผู้ทำผิดไม่ยอมรับจะนำไปสู่การพิจารณาบนชั้นศาลเพื่อดูหลักฐานพยานว่ามีเจตนาเล่นโทรศัพท์ขณะขับรถหรือไม่ รอง ผบ.ช.น. กล่าวว่า พฤติกรรมการเล่นไลน์เล่นแชทในมือถือขณะขับรถนั้นเป็นอันตรายมาก นอกจากจะผิดกฎหมายแล้วยังส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ และเป็นที่มาของการจราจรติดขัดยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ขับขี่ไม่มีสมาธิและไม่ได้สนใจเมื่อปล่อยสัญญาณไฟเขียว ทำให้รถเคลื่อนตัวช้า ซึ่งความจริงแล้วตำรวจไม่อยากรับกุมพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะจะยิ่งทำให้เกิดความวุ่นวายบนท้องถนนมากขึ้นโดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนได้ก้าขับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มองเห็นถึงความสำคัญ เพราะหากไม่ดำเนินการตามกฎหมายก็จะส่งผลเสียในหลายด้าน อาจเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงต่อผู้ขับขี่หรือผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกันผู้ขับขี่จริงควรมีจิตสำนึกในการใช้ทางสาธารณะด้วยไม่ใช่คำนึงถึงความสนุกสนานเพลิดเพลินของตนเองฝ่ายเดียว

⁴ สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.winnews.tv/news/17389>

⁵ สืบค้น 19 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://www.beartai.com/news/28946>

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นทำให้มีประเด็นที่มีข้อขัดแย้งกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจี้ที่ 1181/2558 ที่เห็นว่าการใช้มือถือเพื่อรับโทรศัพท์ โดยเปิดลำโพง (Speakerphone) ถือเป็นการใช้โทรศัพท์ที่ตั้งแต่เริ่มแรกโดยไม่ใช่อุปกรณ์เสริม แม้ภายหลังจะไม่ได้ถือหรือจับแล้วก็ตาม ถือว่าผิดกฎหมาย แต่ด้วยความเคารพผู้เขียนเห็นด้วยความเห็นของ พล.ต.ต.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ ที่ว่ากรณีวางมือถือที่สแตนด์ และเปิดลำโพงเสียงเพื่อสนทนานั้นไม่ถือว่าเป็นความผิด เนื่องจากอย่างไรก็ตามมีลักษณะการใช้เช่นเดียวกับอุปกรณ์เสริม กล่าวคือผู้ซบซึ้งคงควบคุมการจับวางมาลัยได้ตามปกติ เสมือนกับการใช้อุปกรณ์เสริม

ลักษณะการใช้โทรศัพท์นอกจากนั้น ไม่ว่าจะใช้คอหีบโทรศัพท์ ให้คนอื่นถือโทรศัพท์มาแนบหูให้ ไม่ว่าจะด้วยลักษณะใดถือว่าผิดกฎหมายทั้งสิ้น หากต้องการใช้โทรศัพท์มือถือในรถยนต์คงทำได้เพียงใช้อุปกรณ์เสริม เช่น สายหูฟัง ใช้อุปกรณ์ (Bluetooth) หรือวิธีการเปิดเสียงลำโพงดังแล้ววางไว้เพื่อใช้สนทนา ทำให้ติดต่อไปอีกว่าหากไม่ได้เป็นเรื่องของการสนทนา แต่เป็นการใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์ หรือแผนที่นำทาง โดยถือไประหว่างขับรถ เช่นนี้ตามกฎหมายยังถือว่าใช้มือถือขณะขับขี่ยู่นั่นเอง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดกฎหมายจึงมองว่าโทรศัพท์มือถือเป็นวัตถุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายในขณะขับรถ เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุทั้งต่อตัวเองและครอบครัว รวมทั้งสาธารณชนผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกันได้ กฎหมายจึงมีข้อบังคับในการใช้อย่างเคร่งครัด การบัญญัติกฎหมายไว้เคร่งครัดเช่นนี้ หากพิจารณาในมุมมองของนักกฎหมายมหาชนพบว่า พระราชบัญญัติจราจรทางบกถือได้ว่าเป็นกฎหมายปกครองอย่างหนึ่ง⁶ เนื่องจากความหมายของกฎหมายปกครองเป็นกฎหมายที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบในการปกครองของรัฐ และการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครองในการจัดทำบริการสาธารณะ รวมทั้งวางหลักความสัมพันธ์ในทางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชน ซึ่งกฎหมายจราจรในเรื่องการใช้โทรศัพท์ในขณะขับรถเป็นการที่รัฐได้ออกกฎหมายเพื่อจัดระเบียบดูแล เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นการรบกวนสมาธิของผู้ขับขี่ต้องละสายตาจากในระหว่างขับรถ อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลนั้นๆ รวมทั้งสาธารณชนอื่นๆ เป็นการวางระเบียบเกี่ยวกับบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เป็นหลักการบังคับฝ่ายเดียว ไม่ต้องอาศัยหลักความยินยอมของผู้ใช้โทรศัพท์แต่อย่างใด หากพบว่ามีกระทำความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมาย รัฐมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายได้อย่างทันทีซึ่งถือเป็นลักษณะพิเศษที่มีในกฎหมายปกครอง

หากวิเคราะห์เรื่องเดียวกันนี้ในมุมมองของกฎหมายอาญา หากพิจารณาจากหลักการแบ่งประเภทของความผิดอาญา แบ่งออกได้เป็น “ความผิดอาญาที่เป็นความผิดในตัวเอง” (Mala In Se) เช่น ความผิดลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ม้าผู้อื่น เป็นต้น และ “ความผิดอาญาที่เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม” (Mala Prohibita) เช่น ความผิดเกี่ยวกับจราจร หรือความผิดเกี่ยวกับภาษี เป็นต้น การใช้โทรศัพท์ในขณะขับรถเป็นความผิดอาญาในหลักการแบ่งประเภทเพราะกฎหมายห้ามไว้ (Mala Prohibita) แต่การที่รัฐจะกำหนดให้การกระทำนั้นๆ ถือว่าผิดกฎหมายจราจรหรือไม่นั้น ไม่ใช่เพียงเพราะรัฐมุ่งจะควบคุมความประพฤติของประชาชนโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ แต่ต้องอาศัยเหตุผลหลายๆ ประการประกอบการกำหนดความผิด เป็นสิ่งที่ยกให้ฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ว่าการกระทำใดที่ควรเป็นความผิดอาญา และการกระทำใดไม่ควรเป็นความผิดอาญา เพื่อป้องกันภัยอันจะเกิดขึ้นแก่บุคคลอื่นๆ และเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน แนวคิดของกฎหมายอาญาสมัยใหม่มักมีการพิจารณาการคุ้มครองความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม คุ้มครองประโยชน์ของชุมชน (Societe) และคุ้มครองประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายรับรอง เช่น ชีวิต ความปลอดภัยของร่างกาย ชื่อเสียง เป็นต้น⁷ แฝงอยู่ด้วยเสมอ

⁶ จาก “คานบรชยกฎหมายปกครอง” (น. 55), โดยประยุทธ กาญจนกุล. กทม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538.

⁷ จาก “กฎหมายอาญาภาคทั่วไป” (น.35), โดยธีรสิทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์. กทม. สำนักพิมพ์นิติธรรม พ.ศ.2555.

อย่างไรก็ตามเมื่อนำหลักสำคัญในการบัญญัติกฎหมายที่ว่า “บุคคลจะถูกลงโทษก็โดยมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และได้ใช้กฎหมายนั้นบังคับไปโดยชอบ” (Nullum Crimen, Nulla Poena Sine Lege) ดังปรากฏอยู่ในมาตรา 2 ประมวลกฎหมายอาญา ที่ว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ตามหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย อันถือเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญา ถ้าเกิดภัยอันตรายขึ้นมาถือว่าประมาท เพราะใช้โดยไม่มีควมระมัดระวัง อีกทั้งการจะบัญญัติกฎหมายโดยชอบได้นั้นจึงต้องนำหลักคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) มาร่วมในการบัญญัติความผิดฐานต่างๆ จะต้องมิคุณธรรมทางกฎหมายเป็นพื้นฐานในความคิดด้วยเสมอไม่ว่าผู้บัญญัติจะได้คำนึงถึงคุณธรรมทางกฎหมายก่อนการบัญญัติหรือไม่ก็ตาม⁸

คุณธรรมทางกฎหมาย หมายถึง ประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครองหรือประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง⁹ เมื่อพิจารณาจากการต้องการใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถยนต์ไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใด การที่กฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิดและต้องรับโทษ ถือว่าผู้บัญญัติกฎหมายมุ่งคุ้มครองทั้งคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล (Individualrechtsgut) ทั้งในชีวิตและความปลอดภัยของร่างกาย และในกรณีสิทธิในทรัพย์สิน และยังคุ้มครองถึงคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม (Universalrechtsgut) คือความปลอดภัยในการจราจร ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจร ซึ่งถือว่าจำเป็นสำหรับการคงอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม เป็นหลักในการบัญญัติกฎหมาย

ดังนั้นหากมองในมุมของนักกฎหมายอาญาซึ่งมีภารกิจในการให้ความคุ้มครองแก่คุณค่าพื้นฐานของการมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม คงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม และหากมีการละเมิดต่อบทบัญญัติในกฎหมายอาญาก็จะมีมาตรการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ถือว่ากฎหมายห้ามใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถยนต์มีสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองแฝงอยู่ในตัวบทกฎหมาย

หากมองในมุมของนักกฎหมายแพ่ง หัวใจของความรับผิดชอบคือต้องมีความผิดเกิดขึ้นก่อน (Fault) จึงจะมีความรับผิด เป็นไปตามหลัก Liability Based on Fault ผู้ใดกระทำความผิดผู้นั้นต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามหลักความรับผิดเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 ที่ว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” แต่หากวิเคราะห์ถึงการโทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2551 มาตรา 3 แม้ความเสียหายจะยังไม่เกิดขึ้นจากการใช้โทรศัพท์ กฎหมายถือว่าเพียงแค่หยิบโทรศัพท์ขึ้นมาในขณะที่ขับรถ เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เช่น สนทนาส่งข้อความ ใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทางใดๆ ก็ตาม ถือเป็นความผิดแล้ว โดยไม่เกิดความเสียหาย หากจะพิจารณาว่าสิทธิในการใช้โทรศัพท์ในขณะที่ขับรถจะถือเป็นการใช้สิทธิที่มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น อันเป็นการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 421 บัญญัติว่า “การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย” คำว่า “สิทธิ” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 421 ที่จะถือว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมายนั้น ต้องเป็นการกระทำที่มุ่งต่อผลคือความเสียหายแก่ผู้อื่นแต่ฝ่ายเดียว (คำพิพากษาฎีกาที่ 2693/2524) เป็นการกระทำโดยเจตนาให้ผู้อื่นเสียหาย ถ้าหากใช้สิทธิเพื่อความมุ่งหมายอย่างอื่น เช่น มุ่งหมายจะก่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ก็ไม่เป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหาย¹⁰ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการใช้โทรศัพท์ในรถยนต์ ไม่ได้มุ่งให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นให้ก่อเกิดความเสียหายซึ่งจะถือว่าผิดตามมาตรานี้ หรือจะพิจารณาในทางกฎหมายว่าหากเป็นการกระทำโดยประสงค์ต่อผลอันเป็นธรรมดาแห่งการใช้สิทธิ เช่น การใช้หรือรับโทรศัพท์ในรถยนต์ แม้เห็นว่าอาจจะมีผู้อื่นเสียหาย เมื่อยังไม่มีความเสียหายก็ยังไม่ถือว่า

⁸ จาก “กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป” (น.151), โดยคณิต ฌ นคร. กทม. สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2556.

⁹ เล่มเดิม หน้า 154.

¹⁰ จาก “คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด” (น.18), โดยไพจิตร บุญญพันธุ์. กทม. สำนักพิมพ์นิติบรรณการ พิมพ์ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2544.

มีความผิดตามมาตรา 420 หรืออาจจะพิจารณาต่อไปว่าการกระทำนั้นๆ อาจทำให้เกิดความเสียหายในอนาคต ถือเป็นการใช้สิทธิเกินส่วนเมื่อยังไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิหน้าที่กับใครจะถือว่าผิดตามมาตรา 421 ยังไม่ได้อยู่นั่นเอง

หากจะพิจารณาโดยดูจากตัวทรัพย์สินคือโทรศัพท์มือถือถือเป็นหลัก ในเรื่องความรับผิดเพื่อละเมิดนั้นนอกจากกฎหมายจะบัญญัติให้ต้องรับผิดจากการกระทำของบุคคลแล้ว กฎหมายยังบัญญัติให้บุคคลต้องรับผิดเพื่อทรัพย์สินของตนหรืออยู่ในครอบครองดูแลรักษาของตนไปก่อให้เกิดความเสียหาย ตามหลัก Strict Liability (ความรับผิดเด็ดขาด) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 437 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใดๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง

ความข้อนี้ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงบุคคลผู้มีไว้ในครอบครองของตนซึ่งทรัพย์สินอันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพ หรือโดยความมุ่งหมายที่จะใช้ หรือโดยอาการกลไกของทรัพย์สินนั้นด้วย” เป็นความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะ หรือทรัพย์สินอันตราย โดยไม่ต้องเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องรับผิด หรือเป็นการกระทำโดยไม่ต้องพิจารณาว่าทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำนั้นหรือไม่ตามมาตรา 420 บุคคลผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลจะต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่นนี้จะพิจารณาให้ทรัพย์สินมือถือโทรศัพท์มือถือที่อยู่ในรถยนต์นั้น ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินอันตราย เนื่องจากว่าพระราชบัญญัติจราจรทางบก บัญญัติให้เป็นความผิด

ความหมายของ “ทรัพย์สินอันตราย” หมายถึงทรัพย์สินอันเป็นของเกิดอันตรายอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่บุคคลอื่น ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสิ่งหามทรัพย์หรือสิ่งหามทรัพย์ แต่เป็นทรัพย์สินที่อาจเกิดอันตรายโดยสภาพของทรัพย์สินนั้น เช่น วัตถุระเบิด หรือน้ำมันเบนซิน หรืออาจเป็นทรัพย์สินที่เกิดอันตรายได้โดยการใช้ทรัพย์สินนั้น เช่น แก๊ส หรืออาจเป็นทรัพย์สินที่เกิดอันตรายโดยอาการของทรัพย์สินนั่นเอง เช่น ปืนหรือเครื่องจักรกลต่างๆ เป็นต้น¹¹ เช่นนี้แม้กฎหมายจะกำหนดให้การใช้โทรศัพท์มือถือในรถยนต์ถือเป็นความผิด แต่โทรศัพท์มือถือมีลักษณะต่างจากทรัพย์สินอันตรายประเภทอื่น ตัวอย่างเช่น มืด มืดถือเป็นทรัพย์สินอันตรายแม้ไม่ได้นำมาใช้ทำร้ายใครแต่ด้วยตัวทรัพย์สินถือเป็นทรัพย์สินอันตราย แต่โทรศัพท์มือถือด้วยตัวของทรัพย์สินไม่ใช่ทรัพย์สินอันตรายแต่จะถือเป็นความผิดเมื่อถูกนำมาใช้เท่านั้น จึงไม่ถือเป็นทรัพย์สินอันตรายตามมาตรา 437

กล่าวโดยสรุปดังนั้นการบัญญัติกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2551 ในมาตรา 3 โดยเพิ่มความใน (9) ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 มีเจตนารมณ์โดยนำหลักการ แนวคิดที่สำคัญ ของทั้งกฎหมายมหาชน กฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกัน

การใช้โทรศัพท์มือถือในขณะขับรถในต่างประเทศ หากนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับในประเทศไทย มีกฎหมายห้ามมีใบอนุญาตที่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย และยังพบว่ากฎหมายจราจรมีการเปลี่ยนแปลง¹² โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องการใช้โทรศัพท์มือถือหรือใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทางในขณะขับขี่ มีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของโทษให้ใบอนุญาตที่รุนแรงขึ้น ในเรื่องการขับขี่ยานพาหนะ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2017 ผู้ขับขี่ที่ใช้โทรศัพท์มือถือในขณะขับรถ แต่เดิมหากหยิบโทรศัพท์มือถือมาใช้ กฎหมายเดิมจะมีโทษปรับ 100 ปอนด์ และมีระบบตัดแต้มโดยหักคะแนน 3 แต้ม กฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงโดยต่อไปจะมีการปรับส่วนของโทษให้หนักขึ้น เป็นปรับ 200 ปอนด์ และตัดแต้ม 6 แต้ม ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้ขับขี่ถูกจับสองครั้ง นอกจากจะตัดแต้มสะสมเป็น 12 แต้ม ศาลจะมีอำนาจตัดสินให้ต้องจ่ายค่าปรับเป็นเงิน 1,000 ปอนด์กับความผิดครั้งที่สองและยังห้ามขับขี่รถยนต์อีกอย่างน้อย 6 เดือน

¹¹ จาก “ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้”, (น. 235-236), โดย วาริ นาสกุล, กทม. หสน. วิบูลย์กิจการพิมพ์ พ.ศ.2544.

¹² สืบค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://www.chroniclive.co.uk/>

ทำให้เกิดความสับสนได้ในกลุ่มผู้ขับขี่ว่า เมื่อไร ที่ไหน และอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการใช้โทรศัพท์ในการขับขี่ในขณะที่ขับรถที่ต้องตามกฎหมาย

ผู้ขับขี่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถได้เมื่อใด?

การใช้โทรศัพท์มือถือ ในขณะที่ขับรถถือเป็นความผิดตามกฎหมาย และผู้ขับขี่ไม่สามารถใช้อุปกรณ์ที่เปิดใช้งานอินเทอร์เน็ต เช่น แท็บเล็ต กฎหมายบังคับแม้กระทั่งจอดรถติดไฟจราจร หรือเป็นช่วงรถติด หรือจราจรติดขัด กฎหมายยังไม่อนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่จอดรถ โดยพิจารณาจากการที่เครื่องยนต์ของรถดังกล่าวยังทำงานอยู่ถือเป็นความผิด

มีข้อยกเว้นบางประการ ผู้ขับขี่สามารถใช้โทรศัพท์ได้ขณะขับขี่โดยเฉพาะเมื่อต้องการโทร 999 (เบอร์ฉุกเฉินคล้าย 191 ของประเทศไทย) หากไม่ปลอดภัยหรือไม่สามารถใช้งานได้ ดังนั้นหากผู้ขับขี่จอดรถในสถานที่อย่างปลอดภัย และเครื่องยนต์ดับจึงสามารถใช้โทรศัพท์มือถือได้ขณะนั่งอยู่ในที่นั่งคนขับเท่านั้น

ผู้ขับขี่จะสามารถกดปุ่มโทรศัพท์มือถือเพื่อรับสายหรือเปลี่ยนเพลงได้หรือไม่?

ทำได้เลย หากอยู่ในขณะขับรถ ไม่ว่าจะเป็นการรับโทรศัพท์หรือการใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทางในขณะที่ขับขี่ ผู้ขับขี่จะไม่สามารถกดปุ่มได้ขณะที่คุณอยู่ในการขับขี่

เกี่ยวกับการใช้แอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทางในขณะที่ขับขี่

ผู้ขับขี่สามารถใช้โทรศัพท์เป็นแอปพลิเคชันเนวิเกเตอร์หรือแผนที่นำทางในขณะที่ขับขี่ได้ แต่ผู้ขับขี่ไม่สามารถหยิบโทรศัพท์มาแตะหรือตั้งโปรแกรมใหม่ขณะขับรถ เพราะสามารถเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดเป็นการขับขี่โดยประมาท หรืออันตรายต่อผู้อื่นได้ เพราะจะทำให้ผู้ขับขี่เสียสมาธิ

ผู้ขับขี่จะใช้อุปกรณ์ประเภทแฮนด์ฟรี ในระหว่างขับขี่ได้หรือไม่

ทำได้ สามารถใช้ได้ แต่ไม่สามารถกดปุ่มบนโทรศัพท์เพื่อรับสายขณะขับขี่ และหากเจ้าหน้าที่ตำรวจคิดว่า ผู้ขับขี่ไม่ได้ใช้ในการควบคุมรถ ในขณะที่ผู้ขับขี่ใช้แฮนด์ฟรี ผู้ขับขี่จะถูกลงโทษได้ มีระวางโทษเป็นโทษปรับ 100 ปอนด์และตัด 3 แต้ม ซึ่งพนักงานอัยการและผู้พิพากษา จะเข้าร่วมพิจารณาช่วยในการฟ้องคดี

มีคำแนะนำหากต้องใช้ใช้โทรศัพท์ในขณะที่ขับรถ ควรหยุดรถและทิ้งข้อความเสี่ยง แม้ผู้ขับขี่จะใช้โทรศัพท์ในระบบแฮนด์ฟรีก็ตาม หรือหากจำเป็นต้องคุย และใช้โทรศัพท์ในระบบแฮนด์ฟรี ควรพูดสั้นและคาง่ายๆ หรือจะให้ดีควรหาสถานที่ที่ปลอดภัย และทำให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยวางสายและโทรศัพท์กลับ หากนายจ้างของผู้ขับขี่ จำเป็นต้องพูดหรือสั่งงานในขณะที่กำลังขับรถ เช่นนี้นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่

ถือเป็นความผิดโดยลำพังของผู้ขับขี่ หากถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม และอาจถูกฟ้องร้องได้ในความผิดขณะใช้โทรศัพท์ และถือว่าไม่สามารถควบคุมรถได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้การขับขี่อาจเป็นอันตราย

หากเปรียบเทียบกับการใช้โทรศัพท์มือถือกับความปลอดภัยในการขับรถในหลายประเทศ¹³

การใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับถือเป็นเรื่องปกติ แต่พฤติกรรมนั้นถือว่าเป็นอันตรายทำให้ขาดสมาธิทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เนื่องจากจำนวนของอุบัติเหตุเกิดขึ้นจากการใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับไม่ว่าจะเป็นการใช้โทรศัพท์หรือการส่งข้อความในขณะที่ขับรถ

¹³ สืบค้น 13 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.chroniclelive.co.uk/news/north-east-news/driving-laws-changing-heres-you-12669480>.

กฎหมายในบางเขตกำหนดให้การใช้โทรศัพท์ในขณะที่ขับรถเป็นการผิดกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามกฎหมายในหลายเขตอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถได้แต่ให้มีการใช้อุปกรณ์แฮนด์ฟรีในขณะที่ขับรถ แต่การใช้อุปกรณ์แฮนด์ฟรีไม่ถือว่าเป็นวิธีการที่ปลอดภัย

นอกเหนือจากการโทรศัพท์โดยการพูดคุย กิจกรรมในการใช้โทรศัพท์ไม่ว่าจะเป็นการใช้โทรศัพท์ในการส่งข้อความขณะขับขี่ การท่องเว็บ การเล่นเกม หรือการใช้โทรศัพท์โดยทั่วไป ถือเป็นความเสี่ยงเพิ่มขึ้นที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

ภาพที่ 4 เครื่องหมายจราจรที่ Bellaire Boulevard ใน Southside Place, Texas (Greater Houston) ระบุถึงการห้ามใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่ตั้งแต่เวลา 7.30 น. - 9.30 น. และ 14.00 น. ถึง 16.15 น. ที่มา: <https://www.chroniclive.co.uk/news/north-east-news/driving-laws-changing-heres-you-12669480>

อุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับคนขับรถที่ขาดสมาธิ เนื่องจากการพูดคุยบนโทรศัพท์มือถือได้มีการฟ้องร้อง ถือเป็นความประมาทคล้ายการขับรถยนต์ด้วยความเร็ว ในสหราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2560 ผู้ขับขี่รถยนต์ที่ถูกจับในข้อหาใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถจะถูกหักคะแนนเพิ่มขึ้นอีก 6 แต้ม นอกเหนือจากเพิ่มค่าปรับถึง 200 ปอนด์ การเพิ่มบทลงโทษครั้งนี้สำหรับนักขับที่เพิกเฉยต่อบทกฎหมาย ในประเทศญี่ปุ่นห้ามไม่ให้มีการใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถรวมทั้งการใช้อุปกรณ์แฮนด์ฟรีโดยเด็ดขาด ประเทศนิวซีแลนด์ได้สั่งห้ามการใช้โทรศัพท์มือถือมือถือมาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 หลายรัฐในสหรัฐอเมริกาได้ห้ามส่งข้อความทางโทรศัพท์มือถือขณะขับรถ มลรัฐอิลลินอยส์¹⁴ กลายเป็นรัฐในสหรัฐอเมริกานที่ 17 ที่มีการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ตั้งแต่กรกฎาคม 2553 ในมลรัฐอีก 30 แห่งได้ห้ามส่งข้อความขณะขับรถ และมลรัฐเคนตักกี¹⁵ เป็นสมาชิกใหม่ล่าสุดที่มีการบังคับใช้กฎหมายนี้

การวิจัยกฎหมายด้านสาธารณสุข เกี่ยวกับการขับรถที่ทำให้ขาดสมาธิในสหรัฐอเมริกา ฐานข้อมูลด้านกฎหมายฉบับนี้ให้มุมมองที่ครอบคลุมเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายที่จำกัดและควบคุมการใช้อุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถทั้งหมด 50 รัฐ รวมถึง District of Columbia ระหว่างปี พ.ศ. 2535 เมื่อกฎหมายฉบับแรกถูกส่งผ่านไปจนถึงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ชุดข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร 22 อย่าง มีการแบ่งประเภทโดยทำอย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งหมวดหมู่ เช่นกิจกรรมที่ต้องมีการควบคุม (เช่นการส่งข้อความโต้ตอบกับการพูดแบบแฮนด์ฟรีกับมือถือ) กลุ่มประชากรเป้าหมาย และข้อยกเว้น

¹⁴ CNN. (2009, August 6) *Illinois to ban texting while driving* Retrieved April 3, 2018, from www.CNN.com.

¹⁵ Steitzer, S. (2013, January 19.) *Texting while driving ban, other new Kentucky laws take effect today.* Retrieved April 3, 2018 from *The Courier-Journal*. Archived from the original on.

ในปี พ.ศ. 2557 กองกำลังตำรวจรัฐต่างๆในออสเตรเลีย¹⁶ ได้ทดลองใช้กล้องถ่ายภาพที่มีความสามารถสูงในการตรวจตราผู้กระทำความผิด มีความสามารถในการมองเห็นและตรวจจับได้แม้ห่างออกไปมากกว่า 500 เมตร (1,600 ฟุต) ตำรวจในออสเตรเลียตะวันตกใช้กล้องติดตั้งกับรถจักรยานยนต์เพื่อตรวจตราผู้ขับขี่รถยนต์ และการกระทำใดๆ จะถูกบันทึกลงบนกล้องที่ติดตั้งบนหมวกนิรภัยของเจ้าหน้าที่ ทั้งในประเทศอื่นๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการขับขี่ก็นำมาตรการเหล่านี้มาใช้คล้ายๆ กัน

กฎ NSW road rules ได้เปลี่ยนแปลงตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ทำให้ผู้ขับขี่ต้องไม่ใช้โทรศัพท์มือถือในการขับขี่ หรือหากจะใช้ต้องใช้ในขณะจอด อีกทั้งต้องจอดรถไม่ให้กีดขวาง หรืออยู่บนพื้นผิวการจราจรเมื่อใช้โทรศัพท์มือถือ

การแก้ไขกฎหมายการขนส่งทางถนน (การอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือ) ข้อบังคับ 2016¹⁷ ภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางถนนปี 2013 ข้อบังคับในการใช้กฎหมายใหม่นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มข้อจำกัด การขับขี่ ในการใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่ยานพาหนะ (ไม่ว่าผู้ขับขี่จะถือโทรศัพท์มือถือหรือไม่ก็ตาม) เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามกฎระเบียบด้านการขนส่งทางถนน (Driver Licensing) 2008 ระเบียบนี้จัดทำขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติการขนส่งทางถนนปี 2013 ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะไม่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือได้ในขณะขับขี่ได้เลย

สรุปและเสนอแนะ

จากบทความดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในต่างประเทศก็มีปัญหาในเรื่องการใช้โทรศัพท์ขณะขับรถเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษมีการเพิ่มโทษทั้งในโทษปรับ และเพิ่มการตัดแต้มให้มากขึ้น สรุปรวมความได้ว่าห้ามหยิบ หรือแตะ หรือตั้งโปรแกรมต่างๆ ในขณะที่ขับรถ จะทำได้ต้องจอดรถในที่ที่ปลอดภัย และดับเครื่องยนต์ก่อนจึงจะทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะ เป็นแนวคิดที่ดีในการลดอุบัติเหตุและสร้างวินัยจราจรที่ถูกต้องและเหมาะสม

ทำให้อาจมองถึงความชอบธรรมต่อไปในการพิจารณาถึงอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น หากพิสูจน์ได้ว่าผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถ จะถือว่ามีส่วนร่วมหรือเป็นเหตุสนับสนุนให้เกิดอุบัติเหตุในครั้งนั้นด้วย ผู้เขียนเห็นว่าแนวคิดนี้น่าจะยกขึ้นมาเป็นประเด็นแม้ผู้ต้องเสียหายจะเป็นฝ่ายถูก แต่ในขณะนั้นหากพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องเสียหายใช้โทรศัพท์มือถือ ให้ถือว่าผู้เสียหายได้มีส่วนทำความผิดอันก่อให้เกิดความเสียหายด้วย ตามมาตรา 442 ประกอบกับมาตรา 223 มาเป็นแนวทางในการตัดสินคดีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นต่อไป

¹⁶ Nankervis, D. (2015). SA Police to look at using high-tech traffic cameras to nab drivers who illegally use mobile phones. Retrieved April 3, 2018 from The Advertiser. Adelaide, Australia. 2015.

¹⁷ Vehicles, California Driver Handbook - New Laws California Department of Motor. Retrieved April 3, 2018. From www.dmv.ca.gov.

บรรณานุกรม

- กรีน พารอท. (2560). พ.ร.บ.จราจรทางบก ม.43 (9) ห้ามมิให้ผู้ขับรถใช้มือถือโดยไม่มีอุปกรณ์เสริม
 ยังไงก็ผิดกม. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <http://www.winnews.tv/news/17389>
- ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดอัตราความเร็วของรถ พ.ศ. 2561
 (2561, 14 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 33 ง. หน้า 58
- คณิต ฌ นคร. (2556). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์
 วิญญูชน จำกัด.
- ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์. (2555). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ประยูร กาญจนดุล. (2538). *คำบรรยายกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ไพจิตร ปุญญพันธุ์. (2544). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด* (พิมพ์ครั้งที่ 9).
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- วารี นาสกุล. (2544). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้*.
 กรุงเทพมหานคร: วิบูลย์กิจการพิมพ์.
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.). กระทรวงคมนาคม. (2558). *ดูแผนที่ผ่านมือถือ
 ระหว่างขับรถ. มีความผิด!. วารสารนโยบายการขนส่งและจราจร*. 7(1), 39-41
- เอ็มจีอาร์ ออนไลน์ (2561). 1 มิ.ค.นี้ ทำใบขับขี่ใหม่ ต้องใช้ “ใบรับรองแพทย์ 2 ท่อน” มาตรฐาน
 แพทย์สภา. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2561 จาก [https://mgronline.com/onlinesection/
 detail/9610000014997](https://mgronline.com/onlinesection/detail/9610000014997)
- CNN. (2009, 6 August). Illinois to ban texting while driving. *CNN*. Retrieved April 3, 2018,
 from <http://edition.cnn.com/2009/US/08/06/illinois.texting.ban/index.html>
- Nankervis, D. (2014). SA Police to look at using high-tech traffic cameras to nab drivers who
 illegally use mobile phones. *The Advertiser*. Adelaide, Australia. Retrieved April 3, 2018,
 from [https://www.adelaidenow.com.au/news/south-australia/sa-police-to-look-at-using-
 hightech-traffic-cameras-to-nab-drivers-who-illegally-use-mobile-phones/news-story/
 60df4aa22e0f21f7989c4d5551dae314](https://www.adelaidenow.com.au/news/south-australia/sa-police-to-look-at-using-hightech-traffic-cameras-to-nab-drivers-who-illegally-use-mobile-phones/news-story/60df4aa22e0f21f7989c4d5551dae314)
- Nattaphan Songviroon (2014). ออกกฎเข้มห้ามเล่นแชต-ไลน์ขณะขับรถ ฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท. Retrieved
 February 19, 2018, from <https://www.beartai.com/news/28946>
- Steitzer, S. (July 14, 2010). Texting while driving ban, other new Kentucky laws take effect
 today. *The Courier-Journal*. Retrieved April 3, 2018. from [https://archive.is/20130119183044/
 http://www.courier-journal.com/article/20100714/NEWS01/7140399/1008/NEWS01/
 Texting+while+driving+ban++other+new+Kentucky+laws+take+effect+Thursday](https://archive.is/20130119183044/http://www.courier-journal.com/article/20100714/NEWS01/7140399/1008/NEWS01/Texting+while+driving+ban++other+new+Kentucky+laws+take+effect+Thursday)
- Vehicles, California Department of Motor. (n.d.). *California Driver Handbook - New Laws*. Retrieved
 April 3, 2018. from https://www.dmv.ca.gov/portal/dmv/detail/pubs/hdbk/new_laws+